

Một năm nhìn lại dưới triều đại Giáo Hoàng, Đức Lêô đã hơn 400 lần kêu gọi hòa bình

Thanh Quảng sdb - (Tin Vatican - Edoardo Giribaldi)

Trong năm đầu trị vì, Giáo hoàng Lêô XIV đã hàng trăm lần kêu gọi hòa giải “không vũ trang và không gây hấn”, và thúc giục “những kẻ cầm đầu chiến tranh” lắng nghe “một giai điệu vĩ đại hơn chính chúng ta”.

“Không vũ trang và không gây hấn.” Với những lời này, vào lúc hoàng hôn ngày 8 tháng 5 năm 2025 - bình minh của triều đại giáo hoàng - Giáo hoàng Lêô XIV đã mô tả tầm nhìn của ngài về hòa bình.

Ngài giải thích vào sáng Giáng sinh rằng, sự im lặng của vũ khí không đến từ một lệnh ngừng bắn, càng làm rõ hơn sự khác biệt của ngài với những thỏa thuận mong manh trong địa chính trị quốc tế.

Những thỏa thuận như vậy có nguy cơ khiến mọi lời kêu gọi hòa giải dường như mang tính chất làm suy yếu theo nghĩa tiêu cực: tước đoạt ý chí phản ứng, đáp lại hoặc chống đối của con người. Chính “sự mệt mỏi lớn lao” đó đe dọa thấm vào trái tim và những lời nói trống rỗng vô nghĩa.

Trong buổi ban phước Urbi et Orbi ngày 25 tháng 12, ngài đã chỉ ra chân trời của một “nền hòa bình vĩnh viễn”, lấy cảm hứng từ lời thơ của Yehuda Amichai: một sự hòa giải nảy sinh “bất ngờ”, như những “bông hoa” dại, những bông hoa ngoan cường, với vẻ

ngây thơ, vươn lên từ những vết nứt đổ bê tông. “Mong rằng nó sẽ đến”, Đức Giáo hoàng Lêô nói về sự hòa hợp đó, “bởi vì cánh đồng cần đến nó”.

Hơn 400 lần nhắc đến từ “hòa bình”

Từ “hòa bình” xuất hiện hơn 400 lần trong các bài phát biểu của Đức Giám mục Roma trong năm đầu tiên trị vì triều đại giáo hoàng. Nó được áp dụng trong nhiều bối cảnh khác nhau, bắt đầu từ các thành viên báo chí, những người đã tham dự cuộc gặp gỡ đầu tiên của Đức Giáo hoàng tại Hội trường thánh Giáo hoàng Paul VI.

Đức Giáo Hoàng nói: “Các con đang ở tuyến đầu” trong việc đưa tin về các cuộc chiến và khám phá những khát vọng hòa giải ẩn chứa trong đó, đồng thời khuyến khích họ thúc đẩy một hình thức giao tiếp “có khả năng dẫn dắt chúng ta thoát khỏi ‘Tháp Babel’ mà đôi khi chúng ta thấy mình đang mắc kẹt, thoát khỏi sự hỗn loạn của những ngôn ngữ thiếu tình yêu thương, thường mang ý thức hệ hoặc phe phái.”

Vì hòa bình không nằm dưới những lá cờ. Trên hết, hòa bình không phải là điều ngây thơ. Do đó, “những kẻ cầm đầu chiến tranh” thật vô ích khi giả vờ “không biết rằng chỉ cần một khoảnh khắc để phá hủy, nhưng thường thì ngay cả một đời người cũng không đủ để xây dựng lại.” Họ cũng thật vô ích khi giả vờ “không thấy rằng cần hàng tỷ đô la để giết chóc và tàn phá, trong khi nguồn lực cần thiết để chữa lành, giáo dục và nâng đỡ con người lại không có gì!”

Không ích gì khi giả vờ, bởi vì “mọi người đang bắt đầu nhận ra số tiền khổng lồ cuối cùng lại nằm trong túi của những kẻ buôn bán chiến tranh” Đức Giáo Hoàng Lêô nói khi gặp gỡ những người tham dự đại hội của Hội nghị Liên hiệp các Cơ quan Viện trợ cho các Giáo hội Phương Đông (ROACO). ĐTC đã vạch trần nghịch lý, và nói nhấn mạnh: “Tiền lẽ ra có thể dùng để xây dựng bệnh viện và trường học mới thì lại được dùng để phá hủy những công trình hiện có!”

Hậu quả của chiến tranh

Từ những lời đề cập đầu tiên của Giáo hoàng về hòa bình tại Vatican cho đến những lời mới nhất của ngài, được nói cách đây chưa đầy một tháng tại trung tâm châu Phi, ở Bamenda, Cameroon, trong một cuộc gặp gỡ tại Nhà thờ Thánh Giuse nhằm mục đích thúc đẩy sự hòa giải với cộng đồng địa phương, thông điệp về sự hiệp thông của Giáo hoàng Lêô trải dài trên nhiều chiều không thời gian khác nhau.

Trên hết, sự hòa hợp mà Giáo hoàng gợi lên vượt ra ngoài những cung điện nơi “những kẻ cầm đầu chiến tranh” quyết định “những hành động giết chóc”; nó cúi xuống trên những thân thể tan hoang và bất lực của những người “chỉ sống bằng sự tuyệt vọng, nước mắt và đau khổ”.

Những lời này vang vọng từ trụ sở của FAO, Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên Hợp Quốc, như một lời nhắc nhở về một trong nhiều tác động tiêu cực nghiêm trọng của xung đột: nạn đói.

Chiều sâu, sự gần gũi: đầu gối khụy xuống, dâng lên, như được mô tả trong bài giảng Thánh lễ tại Coena Domini vào Thứ Năm Tuần Thánh, hình ảnh một Thiên Chúa toàn năng phục vụ.

Những thần tượng châm ngòi cho xung đột

Tuần Thánh đánh dấu một trong những điểm nổi bật trong lời kêu gọi hòa bình của Giám mục Roma.

Sáng Chúa Nhật Lễ Lá, ngài nhắc lại rằng không ai có thể biện minh cho chiến tranh nhân danh Thiên Chúa: Thiên Chúa “không lắng nghe lời cầu nguyện của những kẻ gây chiến, và bác bỏ nó, mà rằng: ‘Dù các người có cầu nguyện nhiều đến mấy, Ta cũng không nghe; tay các người đầy máu.’”

Là Người kế vị Thánh Phêrô, Đức Giáo Hoàng cúi xuống trên những vết thương của chiến tranh. Ngài nhìn từ dưới lên, đồng thời vươn lên trên những kẻ “bị nô lệ cho sự chết” bởi vì họ đã “quay lưng lại với Thiên Chúa hằng sống để biến chính mình và quyền lực của mình thành một thần tượng cam, mù và điếc.”

Như vậy, cũng như lời nói của ngài bao hàm toàn bộ chiều rộng của hòa bình, Đức Giáo hoàng Lêô không bỏ sót bất kỳ thần tượng nào đang nuôi dưỡng các cuộc xung đột ngày nay. Nếu không phải là khát vọng quyền lực, thì thường là khát vọng tiền bạc, như ngài đã nhắc lại trong chuyến đi đến Công quốc Monaco.

Đức Giáo hoàng Lêô thả chim bồ câu như biểu tượng hòa bình ở Cameroon

Sự nhẹ nhàng của hòa giải

Những lời được nói trong Tuần Thánh sau khi lần chuỗi Mân Côi để cầu xin ơn bình an tuy nặng nề nhưng được cân bằng bởi một ý niệm về sự hòa hợp cũng rất nhẹ nhàng. Ngài nói về sự hòa hợp không đặt chân lên mặt đất ngoại trừ việc nhảy múa theo nhịp điệu âm nhạc, như ngài đã nhắc lại ở Lebanon.

“Nó giống như một chuyển động nội tâm tuôn chảy ra bên ngoài, cho phép chúng ta để bản thân được dẫn dắt bởi một giai điệu vĩ đại hơn chính mình, giai điệu của tình yêu thiêng liêng,” ngài trấn an người dân của một đất nước mà, rất ít đất nước nào khác, cảm nhận được tiếng rên rỉ của chiến tranh.

Giữa điệu nhảy và cuộc hành trình, hòa bình là điều cần phải đạt được, với niềm tin chắc chắn rằng một ngày nào đó nó sẽ được hoàn thành. Nếu không, chủ đề mà Đức Giáo Hoàng chọn cho Ngày Hòa bình Thế giới lần thứ 59 sẽ trở nên trống rỗng: “hướng tới” một nền hòa bình, chính xác là “không vũ trang và giải trừ vũ khí”.

Sự táo bạo của việc giải trừ vũ khí

Những lời kêu gọi của Đức Giáo Hoàng chạm đến thực tế cụ thể của các cuộc xung đột và một trong những nguyên nhân rõ ràng nhất của chúng: cuộc chạy đua vũ trang.

Như chính Đức Giám mục Roma đã nhắc lại, chi tiêu quân sự toàn cầu đã tăng 9,4% trong năm 2024, khẳng định xu hướng tăng liên tục trong mười năm và đạt 2,718 nghìn tỷ đô la, tương đương 2,5% GDP toàn cầu.

“Hãy hạ gươm xuống!” Đức Giáo hoàng kêu gọi những người quyền lực trên thế giới, nhắc lại lời Chúa Giêsu và mời gọi họ “có can đảm giải trừ vũ khí” trong đêm vọng kính Đức Mẹ cầu nguyện cho hòa bình vào tháng 10 năm 2025.

Ngày nay, vũ khí đã thay đổi: từ gươm đao sang máy bay không người lái, làm biến dạng hình ảnh chiến tranh thành “kịch bản của một trò chơi điện tử”. Tuy nhiên, chiến tranh vẫn là một thực tế bi thảm mà chúng ta không được phép lãng quên, như ngài đã mạnh mẽ nhấn mạnh vào cuối buổi tiếp kiến chung ngày 18 tháng 6 năm 2025.

Thể thao và văn hóa: công cụ hòa giải

Ngược lại, cần phải tìm ra những cách thức sáng tạo để tránh “sự thờ ơ với pháp luật”. Những lời này đến từ một bức thư mà Đức Giáo Hoàng đã viết để xác định chính xác một phương tiện hiệp thông: giá trị của thể thao, như trong một cuộc thi – nhưng trên hết là trong cuộc sống – “thất bại không bao giờ là lời phán quyết cuối cùng”.

Chính các Kitô hữu, Đức Giáo Hoàng Lêô nói tại buổi tiếp kiến chung ngày 3 tháng 9 năm 2025, không chiến thắng cái ác bằng vũ lực, “mà bằng cách hoàn toàn chấp nhận sự yếu đuối của tình yêu”.

Sự hiệp thông cũng thông qua sự chiêm nghiệm và giá trị của việc học tập, thúc đẩy, như ngài đã yêu cầu các giám mục Ý, “những con đường giáo dục bất bạo động”. Nói về hòa bình, Đức Giáo Hoàng nhận thấy cần phải “điều chỉnh lại các chính sách” liên quan đến giáo dục, một chính sách khuyến khích “văn hóa tưởng nhớ” có khả năng bảo tồn “nhận thức đạt được trong thế kỷ XX” và không quên hàng triệu nạn nhân của nó.

“Sau nhiều thế kỷ lịch sử, làm sao người ta có thể tin rằng các hành động chiến tranh mang lại hòa bình mà không phản tác dụng đối với những kẻ gây ra chúng?” ngài hỏi, một lần nữa hướng đến ROACO.

Mọi thứ đều có thể bị lãng quên, ngay cả “ánh sáng”, Đức Giáo Hoàng thừa nhận. Và như vậy, "sự bình yên hoang dã" có thể đến: bông hoa vươn lên giữa đồng bê tông đổ nát, với vẻ đẹp quyến rũ làm nức lòng...